

Sygn. akt III AUa 713/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy Z. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty i wysokość renty

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 19 maja 2015 r. sygn. akt VIII U 690/14

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że końcową datę prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ustala na dzień 31 maja 2016 roku;

II. oddala apelację w pozostałej części.

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Elżbieta Gawda Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 713/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił Z. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2016 roku. Odwołanie od powyższej decyzji wniósł Z. W. podnosząc, że w jego ocenie stan zdrowia uzasadnia uznanie go za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Dodał, że jedynie polepszenie się stanu zdrowia mogło stanowić podstawę do uznania go za częściowo niezdolnego do pracy, jednakże w jego przypadku taka zmiana nie nastąpiła.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

Wnioskodawca Z. W. urodził się w dniu (...), z zawodu jest nauczycielem, w latach 1975-2009 był zatrudniony na stanowiskach: instruktora praktycznej nauki zawodu, asystenta konstruktora, inspektora do spraw obsługi i napraw, nauczyciela, wychowawcy półinternatu, dyrektora szkoły, starszego portiera, strażnika ochrony mienia i pracownika ochrony. Decyzją z dnia 31 marca 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał mu rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2010 roku do dnia 31 marca 2011. Kolejnymi decyzjami okres uprawnienia do powyższego świadczenia przedłużano do dnia 31 marca 2014 roku.

Podstawą wydania ostatniej decyzji ustalającej prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy było orzeczenie Lekarza Orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stwierdzające okresową całkowitą niezdolność do pracy wynikającą z zaburzeń depresyjnych.

W dniu 13 lutego 2014 roku Z. W. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik w dniu 27 lutego 2014 roku rozpoznał u niego zaburzenia depresyjne nawracające i uznał go za nadal całkowicie niezdolnego do pracy do dnia 28 lutego 2017 roku, Komisja Lekarska, w dniu 17 marca 2014 roku rozpoznała zaburzenia depresyjne i uznała, że jest on częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 marca 2016 roku oraz że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy Powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Biegli sądowi lekarze specjaliści: psychiatra i psycholog, w opinii z dnia 27 maja 2014 roku, rozpoznali u Z. W.: zaburzenia depresyjne nawracające, epizod depresji ciężki w wywiadzie, zaburzenia adaptacyjne w wywiadzie, funkcjonowanie intelektualne w obszarze normy oraz łagodne zaburzenia procesów poznawczych. Uznali go za częściowo niezdolnego do pracy od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 maja 2016 roku. W uzasadnieniu wskazali, że wnioskodawca funkcjonuje intelektualnie w obszarze normy, co potwierdzają aktualne badania psychologiczne, które wskazują także na występowanie u niego dysfunkcji poznawczych uwarunkowanych organicznym uszkodzeniem centralnego układu nerwowego (osłabienie pamięci świeżej, zdolności koncentracji uwagi, spadek dynamiki procesów poznawczych), nie mających istotnego wpływu na globalne funkcjonowanie psychospołeczne. Dodali, że jest on od wielu lat leczony psychiatrycznie- zarówno ambulatoryjnie, jak i szpitalnie. Początkowo rozpoznawano zaburzenia adaptacyjne, a następnie zmieniono diagnozę na: zaburzenia depresyjne nawracające (w tym epizod depresji ciężki). Ostatnia hospitalizacja psychiatryczna miała miejsce w okresie od dnia 8 lipca 2011 roku do dnia 8 listopada 2011 roku z rozpoznaniem: zaburzenia depresyjne. Od tego czasu nie przebywał w szpitalu psychiatrycznym. Poprawę stanu klinicznego udało się uzyskać w leczeniu ambulatoryjnym (stale przyjmuje leki psychotropowe). Stwierdzone w aktualnym badaniu psychiatrycznym zaburzenia depresyjne nawracające o charakterze psychozy afektywnej jednobiegunowej przebiegającej z okresami naprzemiennych remisji i zaostrzeń, przewlekłej i rokującej niepomyślnie zaburzają wprawdzie funkcjonowanie opiniowanego w każdej dziedzinie życia, w tym także w aspekcie pracy zawodowej, jednak w aktualnym nasileniu nie czynią go całkowicie niezdolnym do pracy z przyczyn psychiatrycznych. W sporządzonej na skutek zastrzeżeń wnioskodawcy opinii kolejnego zespołu biegłych sądowych lekarzy specjalistów: psychiatry, psychologa, kardiologa, diabetologa, neurologa i nefrologa, z dnia 17 września 2014 roku rozpoznano: nadciśnienie tętnicze okres II wg WHO, cukrzycę typu 2, zaburzenia depresyjne nawracające, przerost prostaty oraz zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych bez istotnych powikłań neurologicznych. Biegli sądowi lekarze diabetolog, kardiolog, nefrolog i neurolog wskazali, że schorzenia z zakresu ich specjalności nie powodują niezdolności do pracy. Biegły sądowy lekarz specjalista psychiatra uzależnił określenie ewentualnej niezdolności do pracy ze względu na stan psychiczny od uzupełnienia akt sprawy o całość dokumentacji medycznej z leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego oraz o opinię sądowo- psychiatryczną, wydaną w sprawie karnej. W opinii uzupełniającej z dnia 25 marca 2015 roku biegły po zapoznaniu się z dodatkową dokumentacją medyczną oraz opinią sądowo-psychiatryczną sporządzoną w toku postępowania w sprawie 2 Ds. 244/09/S Prokuratury Rejonowej

L.-P. (następnie IX K 92/11 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie – k. 76 a.s.), uznał wnioskodawcę za całkowicie niezdolnego do pracy od dnia 22 czerwca 2008 roku do dnia 9 listopada 2009 roku oraz z uwagi na poprawę stanu psychicznego za częściowo niezdolnego do pracy od dnia 10 listopada 2009 roku do dnia 31 maja 2016 roku. Analizując zgromadzoną dokumentację biegły wskazał, że Z. W. w okresie od dnia 17 października 2008 roku do dnia 14 marca 2011 roku był leczony w (...) Katedry i Klinik (...) w L. z rozpoznaniem: epizod depresyjny, zaburzenia depresyjne nawracające. W okresie od dnia 28 kwietnia 2008 roku do dnia 5 czerwca 2008 roku przebywał w (...) Szpitala (...) im. prof. K. w L. z rozpoznaniem: zaburzenia adaptacyjne reakcja lękowo depresyjna. Druga hospitalizacja miała miejsce w okresie od dnia 22 czerwca 2008 roku do dnia 17 września 2008 roku z rozpoznaniem: epizod depresyjny ciężki. Trzecia hospitalizacja w wymienionym wyżej oddziale miała miejsce w okresie od dnia 2 września 2009 roku do dnia 9 listopada 2009 roku i rozpoznano wówczas u wnioskodawcy: zaburzenie depresyjne nawracające, ciężką depresję z objawami psychotycznymi. Ostatnia, czwarta hospitalizacja w okresie od dnia 8 lipca 2011 roku do dnia 8 listopada 2011 roku spowodowana była zaburzeniami depresyjnymi i innymi krótkotrwałymi zaburzeniami nastroju. W opinii sądowno-psychiatrycznej, wydanej po ambulatoryjnym badaniu sądowno- psychiatrycznym, przeprowadzonym w dniu 24 lipca 2009 roku w sprawie 2 Ds 244/09/s. (IX K. 92/11), w której wnioskodawca podejrzany był o czyn zabroniony z art. 197 § 2 k.k., w związku z art. 200 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k., a zarzut obejmował okres od lipca 1992 roku do dnia 19 marca 1997 roku oraz od dnia 20 marca 1997 roku do dnia 19 marca 1999 roku, uznano, że nie jest on osobą upośledzoną umysłowo, zaś depresja wystąpiła u niego już po okresie obejmującym zarzut w sprawie. W ocenie biegłego wnioskodawca w okresie od dnia 22 czerwca 2008 roku (od dnia rozpoczęcia drugiej hospitalizacji psychiatrycznej) do dnia 9 listopada 2009 roku (do dnia zakończenia przedostatniej hospitalizacji psychiatrycznej) cierpiał na zaburzenia depresyjne nawracające o ciężkim przebiegu. W tym okresie był całkowicie niezdolny do pracy ze względu na stan psychiczny. W późniejszym okresie do 8 listopada 2011 roku (do zakończenia ostatniej hospitalizacji psychiatrycznej) zaburzenia depresyjne nawracające miały charakter krótkotrwałych epizodów depresyjnych. Sprowadzało to częściową niezdolność do pracy ze względu na stan psychiczny. Późniejsze leczenie w prywatnym gabinecie psychiatrycznym miało już charakter niesystematyczny, okresowy (wizyty: jedna w 2012 roku i 2013 roku dwie w 2014 roku, w tym ostatnia w dniu 9 stycznia 2014 roku) i nie wskazuje na znaczne nasilenie zaburzeń depresyjnych. Opiniowany był wówczas nadal częściowo niezdolny do pracy ze względu na stan psychiczny.

Sąd podzielił opinie biegłych sporządzone w toku niniejszego postępowania. Biegli sądowi różnych specjalności, właściwych dla schorzeń wnioskodawcy stwierdzili zgodnie, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. Opinie zostały wydane po uprzedniej analizie akt sprawy, przeprowadzeniu badań skarżącego i zapoznaniu się z dotyczącą jego osoby dokumentacją lekarską. Opinie te są rzetelne, zawierają analizę chorób występujących u Z. W. oraz określenie ich wpływu na stopień niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy w Lublinie uznał, że sporządzone w toku postępowania opinie są kompletne i należyte uzasadnione, a tym samym przedstawiają wystarczające wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu. Zarzut wnioskodawcy, iż biegły sądowy lekarz psychiatra sporządzając opinię uzupełniającą nie zapoznał się z opinią biegłego seksuologa sporządzoną w toku postępowania w sprawie II K 92/11 nie jest zasadny. W ocenie Sądu powyższa opinia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia kwestii niezdolności do pracy, albowiem wnioskodawca był wówczas badany na okoliczność przejawiania zaburzeń preferencji seksualnych. Z istotną dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie opinią biegłych psychiatrów sprawie II K 92/11 biegły zapoznał się. Dołączona przez wnioskodawcę dokumentacja również nie mogła stanowić podstawy do zakwestionowania opinii, bowiem jest ona potwierdzeniem istnienia schorzeń, które biegli brali pod uwagę wydając opinię.

Żaden z biegłych sądowych opiniujących w toku postępowania nie uznał wnioskodawcy obecnie za całkowicie niezdolnego do pracy. Z ich opinii wynika, że wnioskodawca albo w ogóle nie jest niezdolny do pracy z uwagi na schorzenia będące przedmiotem ich specjalności, albo schorzenia te powodują niezdolność częściową. Jedynie biegły sądowy lekarz specjalista psychiatra w opinii uzupełniającej z dnia 25 marca 2015 roku wskazywał, że wnioskodawca z uwagi na zaostrzenie objawów chorobowych był całkowicie niezdolny do pracy od dnia 22 czerwca 2008 roku do dnia

9 listopada 2009 roku, jednakże okoliczność ta nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, albowiem jej przedmiotem jest istnienie dalszej całkowitej niezdolności do pracy ocenianej na dzień 1 kwietnia 2014 roku.

Wobec uzyskania zgodnych opinii stwierdzających brak całkowitej niezdolności do pracy Sąd nie prowadził dalszego postępowania dowodowego.

Sąd uznał, że odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 2 i 3 ustawy).

Niezależne zespoły biegłych sądowych o specjalnościach odpowiednich do schorzeń Z. W. stwierdziły, że rozpoznane schorzenia i ich obecny stan zaawansowania nie spowodują naruszenia sprawności organizmu skutkującego całkowitą utratą zdolności do pracy. Tylko taki stan decyduje o całkowitej niezdolności do jakiejkolwiek pracy.

Postępowanie przed organem rentowym, ani też postępowanie dowodowe, nie doprowadziło do ustalenia istnienia całkowitej niezdolności do pracy, wobec czego zaskarżona decyzja organu rentowego jest zasadna.

Z powyższych względów, z uwagi na brak całkowitej niezdolności do pracy u Z. W., na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł jak w sentencji.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją w całości przez wnioskodawcę.

Jak wynika z treści apelacji, skarżący kwestionuje dokonaną ocenę jego stanu zdrowia, zarzucając, że wyrok jest niesprawiedliwy, krzywdzący, sąd nie wziął pod uwagę opinii biegłego seksuologa, oraz przepisów prawnych jakie obowiązują na rynku pracy.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie apelacyjnej skarżący wyjaśniał, że domaga się przyznania prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i wydłużenia okresu pobierania renty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna jedynie częściowo.

W niniejszej sprawie wnioskodawca kwestionował nie tylko stopień niezdolności do pracy, lecz także okres na jaki przyznane mu zostało świadczenie. Decyzją z dnia 18 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił Z. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2016 roku. Z treści obu zespołów biegłych wynika, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 maja 2016 roku.

Opinie te nie były kwestionowane przez organ rentowy i stały się podstawą ustaleń Sądu.

Skoro częściowa niezdolność do pracy według biegłych trwać będzie przez okres dłuższy niż to przyjęto w zaskarżonej decyzji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił częściowo zaskarżony wyrok i końcową datę prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ustalił na dzień 31 maja 2016 roku.

W pozostałej części apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej. Jeżeli uzasadnienie orzeczenia sądu pierwszej instancji, sporządzone zgodnie z wymaganiami art. 328 § 2 k.p.c., spotyka się z pełną akceptacją sądu drugiej instancji, to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97, publ. OSNAP 1998, Nr 3, poz. 104 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 21/98, publ. OSNAP 2000, Nr 4, poz. 143).

Odnosząc się do zarzutów apelacji stwierdzić należy ich niezasadność.

Sąd badając przesłankę stopnia niezdolności do pracy wnioskodawcy oparł się na opiniach biegłych sądowych - specjalistów z zakresu schorzeń jakimi dotknięty jest wnioskodawca. Z podzielonych przez Sąd opinii wynika brak całkowitej niezdolności do pracy w spornym okresie czasu.

Dowód z opinii biegłego, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1, na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, LEX nr 77046). W ocenie Sądu Apelacyjnego kwestionowane przez skarżącego opinie są logiczne i nie pozostawiają wątpliwości co do faktu braku całkowitej niezdolności do pracy skarżącego.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.